

در حسرت شعبان المعظم و به استقبال رمضان المبارک

محسن اسماعیلی، حقوقدان، استاد دانشگاه تهران و عضو خبرگان رهبری در یادداشتی که برای ایکنای ارسال کرده است، از حسرت ترک ماه شعبان و استقبال از ماه رمضان نوشته است.

محسن اسماعیلی، حقوقدان، استاد دانشگاه تهران و عضو خبرگان رهبری در یادداشتی که برای ایکنای ارسال کرده است، از حسرت ترک ماه شعبان و استقبال از ماه رمضان نوشته است.

به گزارش ایکنای؛ متن کامل این یادداشت را در ادامه می خوانید:

بسم الله الرحمن الرحيم

همراه با امام خمینی(ره)؛

در حسرت شعبان المعظم و به استقبال رمضان المبارک

آخرین روزهای ماه شعبان ایام حزن و خوف اولیای خداست. آنها اندوهی بی پایان دارند که چرا از برترین موقعیت های زمانی بهترین استفاده های معنوی را نکردند و می ترسند که به دلیل این کوتاهی ها لیاقت ورود در ضیافت الهی در ماه مبارک رمضان را نیابند.

این غصه و آن هراس البته از گذشته های دور وجود داشته است؛ چنانکه ابوالصّلت هروی روایت کرده است که در جمعه آخر ماه شعبان به خدمت حضرت امام رضا (علیه السلام) رفتم. حضرت فرمود: ای ابوالصّلت! اکثر ماه شعبان رفت و این جمعه آخر آن است. پس تدارک و تلافی کن در آنچه از این ماه مانده است تقصیرهایی را که در ایام گذشته این ماه کرده ای، و بر تو باد که بر آنچه نافع است برای تو زوآوری و دعا و استغفار بسیار کن و تلاوت قرآن مجید بسیار کن و توبه کن به سوی خدا از گناهان خود، تا آنکه چون ماه مبارک درآید خالص گردانیده باشی خود را برای خدا، و مگذار در گردن خود امانت و حق کسی را مگر آنکه ادا کنی، و مگذار در دل خود کینه کسی را مگر آنکه بیرون کنی، و مگذار گناهی را که می کرده ای مگر آنکه ترک کنی، و از خدا بترس، و توکل کن بر خدا در پنهان و آشکار امور خود، و هر که بر خدا توکل کند خدا او را بس است.

و بسیار بخوان در بقیه این ماه این دعا را: **اللَّهُمَّ إِن لَّمْ تَكُنْ عَقَرَتْ لَنَا فِيمَا مَضَى مِنْ شَعْبَانَ قَاعُفِرْ لَنَا فِيمَا بَقِيَ مِنْهُ؛** خدایا! اگر در آن قسمت از ماه شعبان که گذشته ما را نیامرزیده ای در آن قسمت که از این ماه مانده بیمارمان.

در خطبه معروف شعبانیه است که پیامبر رحمت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: **« أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ قَدْ أَقْبَلَ إِلَيْكُمْ شَهْرُ اللَّهِ بِالْبَرَكَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ. شَهْرٌ هُوَ عِنْدَ اللَّهِ أَفْضَلُ الشُّهُورِ وَأَيَّامُهُ أَفْضَلُ الْأَيَّامِ وَ لَيَالِيهِ أَفْضَلُ اللَّيَالِي وَ سَاعَاتُهُ أَفْضَلُ السَّاعَاتِ، هُوَ شَهْرٌ دُعِيْتُمْ فِيهِ إِلَى ضِيَاقَةِ اللَّهِ وَ جُعِلْتُمْ فِيهِ مِنْ أَهْلِ كَرَامَةِ اللَّهِ... »**؛ ای مردم! همانا ماه خدا، همراه با برکت و رحمت و آمرزش، به شما روی آورده است؛ ماهی که نزد خدا برترین ماه هاست و روزهایش برترین روزها، شب هایش برترین شب ها و ساعاتش برترین ساعات است. ماهی است که در آن به میهمانی خدا دعوت شده اید و از شایستگی کرامت الهی قرار داده شده اید...».

اما برای ورود در این میهمانی کسب آمادگی لازم است، و ماه های رجب و شعبان به همین منظور در نظر گرفته شده اند. حیف که این دو ماه شریف و پربرکت گذشت و ما آمادگی پیدا نکردیم. اگر به همین وضع بمانیم نمی توانیم وارد میهمانی خدا شویم و از ماه مبارک رمضان هم بهره چندانی نمی بریم. از روزهای باقیمانده شعبان باید حداکثر استفاده را کرد و نیز از همین حالا برای استفاده بهتر از این فرصت برنامه ریزی کرد. در احوالات امام خمینی (ره) نوشته اند که در ماه رمضان ملاقات های خود را تعطیل می کردند تا بهره بیشتری از برکات این ماه ببرند. ایشان می فرمودند: **«خود ماه رمضان، کاری است»**، به همین دلیل کارهای دیگر را کم می کردند و بیشتر به دعا و قرآن می پرداختند.

همچنین، امام راحل بزرگوار در روزهای پایانی ماه شعبان نصیحتی شنیدنی به طلاب داشته اند که می تواند برای ما نیز آموزنده و بیدار کننده باشد. ایشان فرموده اند: **« در این ماه شعبان با مناجات شعبانیه که از اول تا آخر این ماه دستور خواندن آن وارد شده- خدای تبارک و تعالی را هیچ مناجات کردید؟ و از مضامین عالی و آموزنده آن در ایمان و معرفت بیشتر نسبت به مقام ربوبیت استفاده نمودید؟ درباره این دعا وارد شده که این مناجات حضرت امیر، علیه السلام، و فرزندان آن حضرت است؛ و همه ائمه طاهرين، عليهم السلام، با آن خدا را می خوانده اند، و کمتر دعا و مناجاتی دیده شده که درباره آن تعبیر شده باشد**

که همه ائمه (ع) آن را می‌خوانده‌اند و با آن خدا را مناجات می‌کرده‌اند. این مناجات در حقیقت مقدمه‌ای جهت تئیه و آمادگی انسان برای پذیرش وظایف ماه مبارک رمضان می‌باشد؛ و شاید برای این باشد که به انسان آگاه ملتفت انگیزه روزه و ثمره پر ارج آن را تذکر دهد.

... این جمله الهی هَبْ لِي كَمَالَ الْإِنْقِطَاعِ إِلَيْكَ، شاید بیانگر این معنا باشد که مردان آگاه الهی باید پیش از فرارسیدن ماه مبارک رمضان خود را برای صومی که در حقیقت انقطاع و اجتناب از لذات دنیاست (و این اجتناب به طور کامل همان انقطاع الی الله می‌باشد.) آماده و مهیا کنند. کمال انقطاع به این سادگی حاصل نمی‌شود. احتیاج فوق العاده به تمرین، زحمت، ریاضت، استقامت و ممارست، دارد تا بتواند با تمام قوا از ما سوی الله منقطع گردد و به غیر خداوند توجهی نداشته باشد. تمام صفات وارسته انسانی در انقطاع کامل الی الله نهفته است. و اگر کسی بدان دست یافت، به سعادت بزرگی نایل شده است. لیکن با کوچکترین توجه به دنیا محال است انقطاع الی الله تحقق یابد. و کسی که بخواهد روزه ماه مبارک رمضان را با آن آدابی که از او خواسته‌اند انجام دهد، لازم است انقطاع می‌شود؛ کامل داشته باشد تا بتواند مراسم و آداب مهمانی را بجا آورد، و به مقام میزبان تا آنجا که ممکن است عارف گردد. طبق فرمایش حضرت رسول اکرم (ص) (به حسب خطبه‌ای که به آن حضرت منسوب است) همه بندگان در ماه مبارک رمضان به مهمانی خداوند تعالی دعوت شده‌اند و مهمان پروردگار خود می‌باشند. آنجا که می‌فرماید: اَيُّهَا النَّاسُ، اِنَّهُ قَدْ اَقْبَلَ الْيَوْمَ شَهْرَ اللَّهِ... و قد دعيتم فيه إلى ضيافة الله. شما در این چند روزی که به ماه مبارک رمضان مانده به فکر باشید؛ خود را اصلاح کرده توجه به حق تعالی پیدا نمایید؛ از کردار و رفتار ناشایسته خود استغفار کنید؛ اگر خدای نخواستگانهی مرتکب شده‌اید، قبل از ورود به ماه مبارک رمضان توبه نمایید؛ زبان را به مناجات حق تعالی عادت دهید. مبادا در ماه مبارک رمضان از شما غیبتی، تهمت، و خلاصه گناهی، سربرزند، و در محضر ربوبی با نعم الهی و در مهمان سرای باری تعالی آلوده به معاصی باشید.

شما در این ماه شریف به ضیافت حق تعالی دعوت شده‌اید: «دعيتم فيه إلى ضيافة الله» خود را برای مهمانی باشکوه حضرت حق آماده سازید. لا اقل به آداب صوری و ظاهری روزه پایبند باشید. (آداب حقیقی باب دیگری است که به زحمت و مراقبت دایم نیاز دارد). معنای روزه فقط خودداری و امساک از خوردن و آشامیدن نمی‌باشد؛ از معاصی هم باید خودداری کرد. این از آداب اولیه روزه می‌باشد که برای مبتدی هاست. (آداب روزه برای مردان الهی که می‌خواهند به معدن عظمت برسند غیر از این می‌باشد). شما اقلًا به آداب اولیه روزه عمل نمایید؛ و همان طور که شکم را از خوردن و آشامیدن نگه می‌دارید، چشم و گوش و زبان را هم از معاصی باز دارید. از هم اکنون بنا بگذارید که زبان را از غیبت، تهمت، بدگویی و دروغ نگه داشته، کینه، حسد، و دیگر صفات زشت شیطانی را از دل بیرون کنید. اگر توانستید، انقطاع الی الله حاصل نمایید؛ اعمال خود را خالص و بی‌ریا انجام دهید؛ از شیاطین انس و جن منقطع شوید؛ لیکن به حسب ظاهر از رسیدن دست یافتن به چنین سعادت ارزنده‌ای مایوس می‌باشیم؛ اقلًا سعی کنید روزه شما مشغوع به محرّمات نباشد.

در غیر این صورت اگر روزه شما صحیح شرعی باشد، مقبول الهی نبوده بالا نمی‌رود. بالا رفتن عمل و مقبولیت آن، با صحت شرعی خیلی تفاوت دارد. اگر با پایان یافتن ماه مبارک رمضان، در اعمال و کردار شما هیچ گونه تغییری پدید نیامد و راه و روش شما با قبل از ماه صیام فرقی نکرد، معلوم می‌شود روزه‌ای که از شما خواسته‌اند محقق نشده است؛ آنچه انجام داده‌اید روزه عامه حیوانی بوده است.

در این ماه شریف که به مهمانسرای الهی دعوت شده‌اید، اگر به حق تعالی معرفت پیدا نکردید یا معرفت شما زیادتر نشد، بدانید در ضیافة الله درست وارد نشدید و حق ضیافت را بجا نیاوردید. نباید فراموش کنید که در ماه مبارک، که «شهر الله» می‌باشد و درهای رحمت الهی به روی بندگان باز است و شیاطین و اهریمنان- به حسب روایت- در غل و زنجیر به سر می‌برند، اگر شما نتوانید خود را اصلاح و مهذب نمایید، نفس اماره را تحت مراقبت و کنترل خود درآورید، هواهای نفسانیه را زیر پا گذاشته علاقه و ارتباط خویش را با دنیا و مادیت قطع کنید، بعد از پایان یافتن شهر صیام، مشکل است بتوانید این مسائل را به مرحله عمل درآورید. بنابراین، از فرصت استفاده کنید و پیش از آنکه این فیض عظمی سپری گردد، در مقام اصلاح، تزکیه و تصفیه امور خود بربایید؛ خود را برای انجام وظایف ماه صیام آماده و مهیا سازید. طوری نباشد که پیش از فرارسیدن شهر رمضان همانند ساعت به دست شیطان کوك شده در این يك ماه که شیاطین در زنجیرند، شما به طور خودکار به معاصی و اعمال خلاف دستورات اسلام مشغول گردید! گاهی انسان عاصی و گناهکار بر اثر دوری از حق و کثرت معصیت آنچنان در تاریکی و نادانی فرو می‌رود که دیگر نیازی به وسوسه شیطان ندارد، خود به رنگ شیطان در می‌آید.»

اللهم وفقنا لما تحب و ترضی